

Đánh Giá Học Phần Đáp Ứng Chuẩn Đầu Ra Tại Trường Đại Học Giao Thông Vận Tải Thành Phố Hồ Chí Minh: Lý Luận Và Thực Tiễn

Lê Thị Linh Giang
Phòng Quản lý chất lượng
Trường Đại học Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh
Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam
giang.le@ut.edu.vn

Tóm tắt-Đánh giá học phần đáp ứng chuẩn đầu ra là yêu cầu quan trọng trong công tác bảo đảm, nâng cao chất lượng dạy học và kiểm tra đánh giá. Căn cứ vào kết quả khảo sát đánh giá giảng viên, khoa đào tạo tiến hành điều chỉnh, cải tiến, nâng cao chất lượng đào tạo hướng đến đáp ứng nhu cầu của người học và các bên liên quan; cải tiến công tác quản lý, điều hành và bảo đảm chất lượng của các cơ sở giáo dục. Bài báo phân tích lý thuyết về đánh giá, đề xuất mô hình lý luận về đánh giá học phần đáp ứng chuẩn đầu ra và cách thức triển khai đánh giá theo chuẩn đầu ra của các học phần trong chương trình dạy học tại Trường Đại học Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh.

Từ khóa-Bảo đảm chất lượng; Chuẩn đầu ra; Đánh giá học phần; Chất lượng dạy và học.

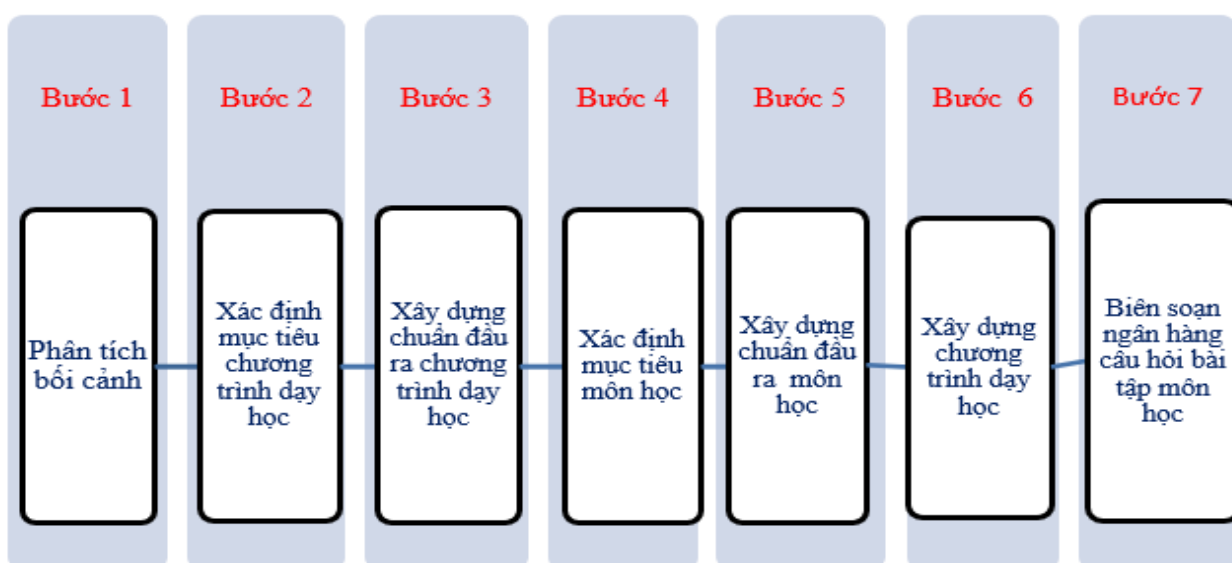
I. GIỚI THIỆU

Đánh giá học phần đáp ứng chuẩn đầu ra là một trong những tiêu chuẩn quy định thuộc các bộ tiêu chuẩn đánh giá chất lượng yêu cầu. Căn cứ vào Khung trình độ quốc gia Việt Nam (Quyết định số 1982/2016/QĐ-CP) Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành, trong đó quy định các yêu cầu của chuẩn đầu ra chương trình đại học (CĐR CTĐH). Từ những quy

định này, khoa đào tạo chuyển tải vào mục tiêu đào tạo, CĐR của CTĐH và cụ thể hóa ở từng học phần (HP). Việc đánh giá được các chuẩn đầu ra về kiến thức, kỹ năng, mức độ tự chủ và trách nhiệm theo cam kết của một CTĐH, cơ sở giáo dục cần tiến hành công tác tổ chức đánh giá HP để đáp ứng CĐR sao cho xác định được mức độ đạt CĐR của người học sau khi tốt nghiệp. Đánh giá theo CĐR của CTĐH là đánh giá mức độ đạt được các mục tiêu đã đề ra cho sinh viên ngay sau khi hoàn thành một CTĐH, trong đó các mục tiêu được cụ thể hóa thành các CĐR của HP thuộc CTĐH. Đánh giá HP đáp ứng CĐR là đánh giá mức độ đạt được các mục tiêu đã đề ra cho sinh viên ngay sau khi hoàn thành một HP.

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN ĐÁNH GIÁ CHUẨN ĐẦU RA

Để thiết kế CTĐH đạt CĐR nhằm giúp đánh giá năng lực người học sau khi hoàn thành khóa học, chương trình cần xây dựng, phát triển dựa trên CĐR và thực hiện theo quy trình phát triển CTĐH theo CĐR. Quy trình này gồm 07 bước:

Hình 1. Quy trình phát triển chương trình theo chuẩn đầu ra.

• *Bước 1.* Căn cứ bối cảnh của ngành, khoa đào tạo cần phân tích để nhận ra nhu cầu kinh tế-xã hội và nguồn lực có thể triển khai đào tạo nhân lực cho một nghề xác định khi nhà trường dự định hay đã tổ chức đào tạo dựa trên các báo cáo, hội thảo, khảo sát lấy ý kiến các bên liên quan.

• *Bước 2.* Xác định *mục tiêu chung* của CTĐH (gồm những phẩm chất và năng lực cần giáo dục và rèn luyện cho người học) và *mục tiêu cụ thể* (gồm những kiến thức, kỹ năng, mức tự chủ và trách nhiệm cần giáo dục và rèn luyện cho người học) của CTĐH để định hướng nội dung chương trình phù hợp với bậc học.

• *Bước 3.* Xây dựng CĐR CTĐH theo *Khung trình độ quốc gia* (kiến thức, kỹ năng, mức tự chủ và trách nhiệm) có hướng đến nguồn nhân lực 4.0 để đảm bảo trình độ và chất lượng bậc học ngang tầm khu vực và quốc tế.

• *Bước 4.* Xác định *mục tiêu chung* của HP (tham gia chuyển tải những thành phần phẩm chất và năng lực của CĐR chương trình) và *mục tiêu cụ thể* (giáo dục và rèn luyện cho người học những kiến thức, kỹ năng, mức tự chủ và trách nhiệm thuộc chương trình).

• *Bước 5.* Xây dựng CĐR HP để cụ thể hóa những kiến thức, kỹ năng, mức tự chủ và trách nhiệm của người học được giáo dục và rèn luyện, tối thiểu phải đạt những mức độ cần thiết khi tích lũy tín chỉ HP.

Khi đó, CĐR của HP lý thuyết được xây dựng theo thang Bloom, nội dung CĐR HP khi người học được học tập và rèn luyện được tích hợp qua hoạt động dạy học và kiểm tra đánh giá.

• *Bước 6.* Xây dựng CTĐH bằng cách chọn các HP tham gia chuyển tải các thành phần của CĐR để đưa vào chương trình. Các HP chuyển tải nhiều hay khó học có thể chọn làm môn bắt buộc, gán nhiều tín chỉ; chuyển tải ít hay dễ học chọn làm môn tự chọn, gán ít tín chỉ. Những HP lạc hậu, không chuyển tải được các thành phần của CĐR chương trình, không nên đưa vào chương trình.

• *Bước 7.* Biên soạn ngân hàng câu hỏi và bài tập HP dùng để dạy và học, đồng thời để đánh giá người học đạt CĐR HP qua các mức độ; như vậy có thể cho rằng đạt CĐR tất cả các HP trong chương trình tức là đạt CĐR CTĐH. Khi đó có thể biểu diễn ý tưởng qua bảng ma trận năng lực tương quan giữa các HP với

CĐR CTĐH.

Với quan điểm, CTĐH chỉ là *công cụ để chuyển tải*, còn dạy học là *hoạt động chuyển tải* CĐR đến người học. Vì thế cần có đầy đủ ngân hàng câu hỏi bài tập HP, hoạt động dạy và học trong giáo dục mở và hoạt động quản lý chất lượng mới được chuẩn hóa vì *bản chất ngân hàng câu hỏi bài tập là chuẩn kiến thức học phần*.

III. ĐỀ XUẤT QUÁ TRÌNH TRIỂN KHAI ĐÁNH GIÁ CHUẨN ĐẦU RA HỌC PHẦN

Qua việc nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tế triển khai các hoạt động tại Trường Đại học Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh (UTH), tác giả đề xuất quy trình triển khai đánh giá HP như sau:

(1) Từ CĐR HP, giảng viên xây dựng ma trận CĐR HP phù hợp với nội dung HP;

(2) Đồng thời, tổ chuyên môn xây dựng ma trận CĐR HP phù hợp với phương pháp dạy học;

(3) Trên cơ sở đó, giảng viên xây dựng ma trận kiểm tra đánh giá/ma trận trọng số nội dung và năng lực để thiết kế câu hỏi thi chuyển về phòng Quản lý chất lượng;

(4) Phòng Quản lý chất lượng phối hợp với phòng Đào tạo tổ chức thi và kiểm tra đánh giá trên cơ sở quy trình thi, kiểm tra căn cứ theo kế hoạch đào tạo của Nhà trường và lịch thi từng kỳ;

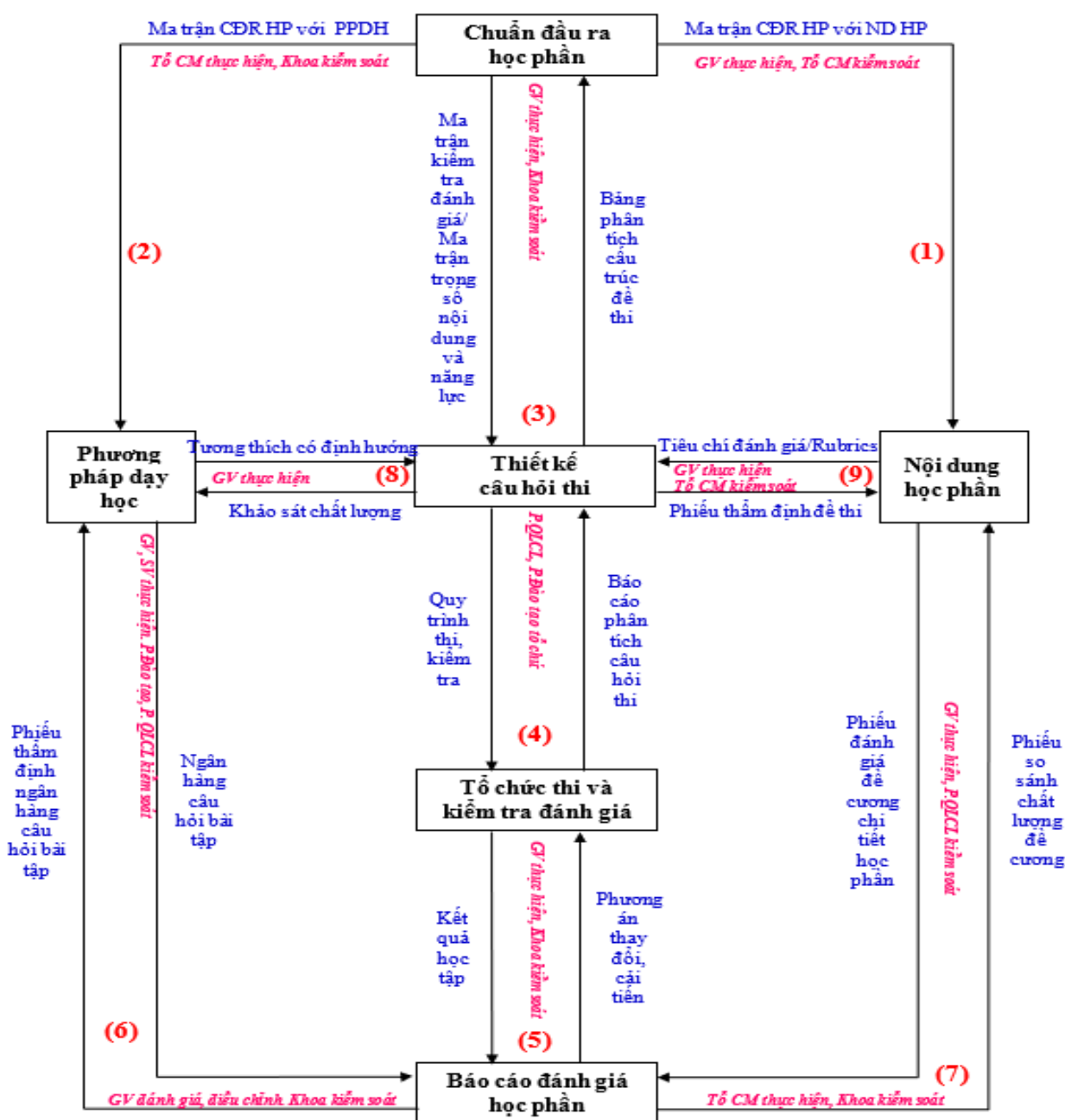
(5) Sau khi có kết quả học tập HP, giảng viên thực hiện báo cáo đánh giá HP đáp ứng CĐR (biểu mẫu BM.CĐR.01 là Bảng đánh giá kết quả học tập theo CĐR);

(6) Từ kết quả đánh giá HP, các giảng viên đánh giá, điều chỉnh ngân hàng câu hỏi thi, qua đó điều chỉnh phương pháp dạy học phù hợp hướng đến đáp ứng CĐR HP;

(7) Từ kết quả đánh giá HP, Tổ chuyên môn sẽ tiến hành việc đánh giá nội dung của HP (Tổ trưởng bộ môn thực hiện biểu mẫu BM.CĐR.03 là Bảng tổng hợp đánh giá kết quả học tập theo CĐR);

(8) Qua việc điều chỉnh phương pháp dạy học và việc khảo sát chất lượng câu hỏi thi, giảng viên bổ sung và thay đổi ngân hàng câu hỏi thi cho phù hợp.

(9) Căn cứ vào tiêu chí đánh giá/rubrics và phiếu thẩm định đề thi, giảng viên thiết kế lại các câu hỏi thi và điều chỉnh nội dung HP.

Hình 2. Mô hình đề xuất quá trình triển khai CĐR HP tại UTH.

Quy trình này được cụ thể hóa bằng Hướng dẫn số 597/HD-ĐHGTVT ngày 04/11/2021 về việc Khảo sát, đánh giá hoạt động dạy và học đáp ứng CĐR của Trường. Mục đích của hoạt động khảo sát này là căn cứ để Nhà trường và các khoa/viện/bộ môn điều chỉnh, cải tiến, nâng cao chất lượng đào tạo và chương trình đào tạo nhằm đáp ứng nhu cầu của người học và các bên liên quan; qua đó trở thành cơ sở để thực hiện cải tiến công tác quản lý, điều hành và bảo đảm chất lượng của Trường. Theo Hướng dẫn này, sau khi kết thúc thi/kiểm tra cuối kỳ hai tuần, các giảng viên thực hiện biểu mẫu BM.CĐR.01 - Bảng đánh giá kết quả học tập theo CĐR. Tổ trưởng bộ môn thực hiện biểu mẫu BM.CĐR.03 - Bảng tổng hợp đánh giá kết quả

học tập theo CĐR. Khoa/viện/bộ môn chuyển biểu mẫu này đến phòng Quản lý chất lượng để thực hiện biểu mẫu BM.CĐR.04 - Bảng tổng hợp đánh giá kết quả giảng dạy - học tập theo CĐR (phụ lục I). Để có thể tiến hành đánh giá HP đáp ứng CĐR, việc thiết kế đề thi đáp ứng CĐR HP và phục vụ đo lường đánh giá mức độ đạt PLO/PI, giảng viên cần tiến hành theo kế hoạch đào tạo định kì hàng năm (phụ lục II).

IV. THỰC TIỄN TRIỂN KHAI

Bắt đầu từ học kỳ 1 năm học 2021-2022, Nhà trường đã triển khai công tác đánh giá hoạt động dạy và học đáp ứng CĐR cho một số HP thuộc ngành Kỹ thuật xây dựng công trình giao thông và một số HP

thuộc Viện Đào tạo Chất lượng cao. Qua công tác trên, có một số thuận lợi và khó khăn như sau:

Về thuận lợi, Nhà trường đã ban hành Hướng dẫn số 597/HD-ĐHGTVT ngày 04/11/2021 về việc Khảo sát, đánh giá hoạt động dạy và học đáp ứng CĐR của Trường và các cán bộ, chuyên viên, giảng viên đã tham gia tập huấn về công tác này.

Về khó khăn, do công tác đánh giá hoạt động dạy và học đáp ứng CĐR vừa mới ban hành và áp dụng vào thực tiễn lần đầu tiên nên còn gặp nhiều vướng mắc như thực tế dạy chưa đáp ứng CĐR theo đề cương chi tiết HP; các bài thuyết trình, tiểu luận, bài thi trắc nghiệm chưa thật sự gắn liền CĐR; ...Ngoài ra, sinh viên chủ yếu học trực tuyến cho nên việc đánh giá sinh viên với tính chính xác chưa cao.

Tuy nhiên, các giảng viên đã khắc phục khó khăn cùng với Nhà trường hoàn thành bước đầu việc khảo sát, đánh giá hoạt động dạy và học đáp ứng chuẩn đầu ra. Đây là bước đệm thuận lợi đối với các đợt khảo sát tiếp theo.

V. KẾT LUẬN

Hoạt động đánh giá học phần đáp ứng chuẩn đầu ra là một hoạt động quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, phục vụ cho nhu cầu kiểm định của Trường. Vì vậy, công tác này cần được tiến hành hàng năm và Trường Đại học Giao thông vận tải Thành phố Hồ Chí Minh đã xây dựng các quy trình, hướng dẫn đưa vào sử dụng và bước đầu đã có kết quả.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đ. T. Việt, T. T. H. Vân, “Phát triển bảo đảm chất lượng chương trình đào tạo và đo lường đánh giá chuẩn đầu ra,” Hà Nội, Việt Nam: NXB Thông tin và Truyền thông, 2020.
- [2] L. T. L. Giang, “Cấu trúc sự hài lòng của sinh viên đối với hoạt động đào tạo đại học,” Luận án tiến sĩ, Đo lường và đánh giá trong giáo dục, Viện Bảo đảm chất lượng giáo dục-ĐHQG Hà Nội, Hà Nội, Việt Nam, 2020.
- [3] L. K. Linh, “Đánh giá kết quả học tập học phần theo chuẩn đầu ra chương trình đào tạo đảm bảo sự liên kết các thành tố của quá trình dạy học,” Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt kỳ 1, tháng 5, tr. 67-72, 2020.

PHỤ LỤC I. BIỂU MẪU ĐÁP ỨNG CDR HP VÀ PHỤC VỤ ĐO LƯỜNG ĐÁNH GIÁ MỨC ĐẠT PLO/PI.

1.1. Bảng đánh giá kết quả học tập theo CDR (BM.CDR01)

TT	Nội dung kiểm tra	CDR của HP	CDR của CTDH	Bậc	Số SV đạt yêu cầu	% SV đạt yêu cầu	Nhận xét (1)	Đề xuất (2)
1	Câu 1a	CLO1.1	PLO1	3	K1	K1/N1 x100		
			PI2.1.2					
2	Câu 1b	CLO2.2	PLO4	4				
3	Câu 2a	CLO1.2	PLO1	5				
4	Câu 2a	CLO3.2	PI2.1.2	4				
...								

1.2. Danh sách các HP cần lập báo cáo kiểm soát hoạt động giảng dạy đáp ứng CDR (BM.CDR02)

STT	Mã HP	Tên HP	Khoa/Bộ môn quản lý

1.3. Bảng tổng hợp kết quả đánh giá hoạt động giảng dạy theo CDR (BM.CDR03)

Bảng 1. Thống kê kết quả các HP đáp ứng CDR chương trình đào tạo

STT	Mã HP	Tên HP	PLO1	PLO2		PLO3		PL04	...	PLO9	PLOs..
				PI2...	PI2...	PI3...	PI3...	PI4...	...		
1											
2											
...											

Bảng 2. Nội dung Đánh giá và những đề xuất cải tiến, thay đổi trong đề cương chi tiết

STT	Mã HP	Tên HP	CDR CTDH	CDR HP	Các nội dung khác liên quan trong Đề cương chi tiết
1					
2					
...					

1.4. Bảng tổng hợp kết quả đánh giá hoạt động giảng dạy - học tập theo CDR (BM.CDR04)

STT	Mã HP	Tên HP	Phần trăm SV đạt yêu cầu *	Kết quả đánh giá của SV	GV phụ trách	GV đánh giá và đề xuất	Bộ môn đánh giá và đề xuất	Nhận xét**
1								
2								
3								
...								

PHỤ LỤC II. MẪU ĐỀ THI ĐÁP ỨNG CĐR HP VÀ PHỤC VỤ ĐO LƯỜNG ĐÁNH GIÁ MỨC ĐẠT PLO/PI
MẪU ĐỀ THI ĐÁP ỨNG CĐR HP VÀ PHỤC VỤ ĐO LƯỜNG ĐÁNH GIÁ MỨC ĐẠT PLO/PI

(Phần dành cho giảng viên khi thiết kế đề thi và các cán bộ quản lý đào tạo)

TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI
TP HỒ CHÍ MINH

Khoa/Bộ môn ...

ĐỀ THI*

Học kỳ: ... Năm học: Khóa:

I. THÔNG TIN CHUNG

- HP:
- Mã HP:
- Số tín chỉ:
- Các thông tin liên quan khác (nếu có) như mã đề thi, thời gian làm bài thi, ngày thi...

II. CÁC YÊU CẦU CỦA ĐỀ THI NHẪM ĐÁP ỨNG CÁC CĐR CỦA HP (phần này phải phối hợp với thông tin từ đề cương chi tiết của HP)

Ký hiệu CĐR HP (CLO)	Nội dung CLO	Hình thức kiểm tra đánh giá	Trọng số CLO trong đề thi (%)	Câu hỏi thi/Phần thi/Các tiêu chí, yêu cầu đánh giá	Điểm số tối đa	Lấy dữ liệu đo lường mức đạt PLO/PI nào
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
CLO...	...	Trắc nghiệm		Câu hỏi 1-20		

CLO...	...	Tự luận		Câu 21		
...	...					

Chú thích các cột:

- (1) Chỉ liệt kê CĐR HP được đánh giá bởi đề thi này (tương ứng như đã mô tả trong đề cương chi tiết HP).
- (2) Nêu nội dung của CĐR HP tương ứng.
- (3) Hình thức kiểm tra đánh giá có thể là: trắc nghiệm, tự luận, dự án, đồ án, vấn đáp, thực hành, thí nghiệm, báo cáo, thuyết trình, ..., phù hợp với nội dung của CĐR HP và mô tả trong đề cương chi tiết HP.
- (4) Trong trường hợp đề thi dùng để đo lường đánh giá từ hai CĐR HP trở lên, cần xác định trọng số của từng CĐR HP trong đề thi này. Trọng số do giảng viên tự quy định (mang tính tương đối) trên cơ sở mức độ quan trọng của từng CĐR HP. Đây là cơ sở để phân phối tỷ lệ % số điểm tối đa cho các câu hỏi thi dùng để đánh giá các CĐR HP tương ứng, bảo đảm CĐR HP quan trọng hơn hoặc CĐR HP nào dùng để lấy dữ liệu đo lường mức đạt PLO/PI thì được đánh giá với điểm số tối đa lớn hơn. Cột (4) dùng để hỗ trợ cho cột (6).
- (5) Liệt kê các câu hỏi thi số (câu hỏi số ... hoặc từ câu hỏi số... đến câu hỏi số...) hoặc phần thi nào hoặc nhóm tiêu chí, yêu cầu đánh giá nào được thiết kế để đo lường đánh giá các CĐR tương ứng.
- (6) Ghi điểm số tối đa cho nhóm câu hỏi hoặc phần thi hoặc nhóm tiêu chí.
- (7) Trong trường hợp đây là HP cốt lõi (sử dụng kết quả đánh giá CĐR HP của hàng tương ứng trong bảng để đo lường đánh giá mức độ người học đạt được PLO/PI), cần liệt kê ký hiệu PLO/PI có liên quan vào hàng tương ứng. Trường hợp HP không có CĐR nào phục vụ việc lấy dữ liệu đo lường đánh giá mức đạt PLO/PI thì để trống cột này.

III. NỘI DUNG ĐỀ THI †

Câu 1: (..... điểm)

.....

Câu 2: (..... điểm)

.....

Câu ...: (..... điểm)

* Đề thi có thể là bài thi kết thúc HP hoặc bài thi giữa kỳ hoặc bài kiểm tra thực hành, bài tập lớn, đồ án môn học...

† Nội dung đề thi có thể là

- Nội dung câu hỏi thi hoặc nhóm các câu hỏi thi trong ngân hàng đề thi (đối với thi tự luận, thi trắc nghiệm);
- Hoặc nhóm các tiêu chí/yêu cầu đánh giá cụ thể (đối với các bài thi thí nghiệm/thực hành, đồ án môn học; dự án; báo cáo tiểu luận, vấn đáp...)

Ghi chú: (đánh dấu X vào ô vuông tương ứng bên dưới)

- Thí sinh **không được** sử dụng tài liệu khi làm bài.
- Thí sinh **được** sử dụng tài liệu khi làm bài.

NGƯỜI DUYỆT ĐỀ

(Ký và ghi rõ họ tên)

..., ngày ... tháng ... năm.....

GIẢNG VIÊN RA ĐỀ

(Ký và ghi rõ họ tên)